

Aan de Voorzitters van de Kantonhoofdbureaus
Aan de Voorzitters van de College-, kieskring-
en provinciehoofdbureaus
Aan de gemeentelijke coördinatoren

Uw contactpersoon
Dienst Verkiezingen

T
02 488 21 89

Uw referentie

Bijlagen

E-mail
verkiezingen@rrn.fgov.be

F

Onze referentie

Brussel

Gelijktijdige Verkiezingen van 9 juni 2024 voor het Europees Parlement, de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Gewest- en Gemeenschapsparlementen

Informatiedienst tijdens de verkiezingsdag en de “Nacht van de Verkiezingen” (Digitale doorzending van de uitslagen) – enkele praktische afspraken

Beste,

Zoals het gebruikelijk is bij elke verkiezing, wordt er binnen de FOD Binnenlandse Zaken een informatiedienst opgericht, die u indien nodig hulp kan bieden:

- op zondag 9 juni 2024 tijdens de kiesverrichtingen (zie punt 1 hieronder);
- en tijdens de nacht van 9 op 10 juni 2024 voor het doorsturen en de bekendmaking van de resultaten (zie punt 2 hieronder).

1 Zondag 9 juni 2024 – Tijdens de kiesverrichtingen

Om u te helpen in geval van problemen tijdens de verkiezingsdag, zijn de volgende informatiediensten beschikbaar:

1.1 Administratieve en juridische vragen

Voor al uw **algemene vragen** over het verloop van de kiesverrichtingen staat de dienst Verkiezingen **ter beschikking van de kantonhoofdbureaus en de gemeenten** van 7 tot 16 uur, op de volgende nummers¹:

- Nederlands: 02 488 70 29 (e-mailadres: verkiezingen@rrn.fgov.be)
- Frans: 02 488 70 19 (e-mailadres: elections@rrn.fgov.be)

¹ Deze administratieve dienst zal ook al bereikbaar zijn op zaterdag 8 juni 2024 van 8 tot 17 uur.

⚠ Deze telefoonnummers mogen niet doorgegeven worden aan de voorzitters van de stembureaus. In geval van algemene vragen over het verloop van de kiesverrichtingen moeten deze zich in eerste instantie richten tot het kantonhoofdbureau dat, in overeenstemming met art. 95, §3, verantwoordelijk is voor het toezicht op de kiesverrichtingen in het kanton.

1.2 Specifieke bijstand voor het elektronisch stemmen

➤ Omslagen met USB-sticks

De verzegelde omslagen met de USB-sticks en het paswoord van het stembureau mogen pas geopend worden op zondagochtend 9 juni 2024 door de voorzitter van het stembureau in aanwezigheid van het voltallige stembureau. Gemeentelijke coördinatoren mogen deze omslagen dus niet vooraf openen om het elektronisch stemsysteem al op te starten. De omslag met de USB-sticks bevat ook twee grijze verzegelstrips voor de stembus en een lege veiligheidsenveloppe voor de overdracht van de sticks na de stemming naar het kantonhoofdbureau.

➤ Technische bijstand

In geval van technische problemen met het elektronisch stemsysteem van Smartmatic, is **een technische helpdesk vanaf 7 uur bereikbaar voor de voorzitters van de elektronische stembureaus, op volgende gratis oproepnummers:**

- 0800/611 08 - Nederlands
- 0800/611 09 - Frans
- 0800/611 10 - Duits

Deze telefoonnummers worden ook vermeld in de technische handleiding die aan de voorzitter van het stembureau bezorgd wordt in de verzegelde omslag die de USB-sticks voor zijn bureau bevat.

In functie van het beschreven probleem zal een technicus naar het betrokken stembureau worden gestuurd voor een interventie. Deze interventie moet binnen de 30 minuten plaatsvinden in geval van problemen met de voorzitterscomputer en binnen de 2 uur in geval van problemen met een stemcomputer.

➤ "Provincieverantwoordelijke" ambtenaar voor de elektronische stemming

De inzameling van de resultaten van de elektronische stemming vraagt veel organisatorische voorbereiding. Om deze inzameling soepel te laten verlopen, werd er een "provincieverantwoordelijke" aangewezen voor elke provincie waar elektronisch gestemd wordt.

De provinciale ambtenaar is aanwezig in de provinciehoofdplaats om eventuele problemen op te volgen en hier een oplossing voor te vinden.

De provincieverantwoordelijke voor de elektronische stemming neemt contact met u op om u zijn of haar contactgegevens door te geven.

1.3 Specifieke bijstand voor het telhulpsysteem Patsy

➤ Omslagen met USB-sticks

De verzegelde omslagen met de USB-sticks en het paswoord van het telbureau mogen pas geopend worden op zondagnamiddag 9 juni 2024 door de voorzitter van het telbureau in aanwezigheid van het voltallige telbureau.

Gemeentelijke coördinatoren mogen deze omslagen dus niet vooraf openen om het telhulpsysteem al op te starten.

➤ Technische bijstand

Er is een telefonische helpdesk beschikbaar voor vragen over het telhulpsysteem en technische ondersteuning op het nummer 081 354 110.

Opgelet: kantons en gemeenten die hun eigen computermateriaal inzetten voor het gebruik van Patsy kunnen ook op deze helpdesk terecht voor vragen over de toepassing en bij problemen met de USB-sticks, maar kunnen geen beroep doen op technische bijstand ter plaatse in geval van een panne van de computers. Zij moeten zorgen dat de eigen IT-dienst bereikbaar is en voldoende reservemateriaal voorzien.

1.4 Controles – College van Deskundigen

Het college van Deskundigen voert tijdens de verkiezingen een audit op de verschillende verkiezingssystemen. In het kader van hun opdracht mogen de deskundigen tijdens de verkiezing in de elektronische stembureaus en telbureaus met het systeem Patsy controles uitvoeren. Hiervoor mogen zij de medewerking vragen van de bureauleden indien nodig. Hun tussenkomst moet vermeld worden in het proces-verbaal.

De samenstelling van het College van Deskundigen kan u raadplegen op onze website:

<https://verkiezingen.fgov.be/algemeen/verkiezingssoftware>

2 Zondag 9 juni 2024 - Doorsturen en bekendmaken van de resultaten na afsluiting van de kiesverrichtingen

2.1 Inleiding

De FOD Binnenlandse Zaken doet een officieuze en officiële digitale inzameling² van de uitslagen per lijst en de naamstemmen tijdens de zogenaamde “Nacht van de Verkiezingen”. Deze inzameling gebeurt op het niveau van het kieskanton (142 kieskantons³ met traditionele stemming, 50 kieskantons met elektronische stemming, 14 “gemengde” kieskantons waar beide stemtypes gebruikt worden).

De officiële inzameling van de processen-verbaal gebeurt op het niveau van het kanton (Europees Parlement, Kamer en Gewest- en Gemeenschapsparlamenten), de kieskring (Kamer en Gewest- en Gemeenschapsparlamenten), de provincie (Europees Parlement) en het college (Europees Parlement).

Alle verkiezingsresultaten zullen rechtstreeks gepubliceerd worden op de resultatenwebsite:

<https://verkiezingen2024.belgium.be>

De resultaten van de verkiezing van het Europees parlement mogen pas verspreid worden op de website vanaf 23 uur, opdat de stemming in de andere Europese lidstaten niet beïnvloed wordt, zoals voorzien in de Europese wetgeving⁴. Deze verspreiding wordt centraal in MARTINE geblokkeerd en vrijgegeven vanaf 23u. De hoofdbureaus kunnen de resultaten van het Europees parlement gewoon in MARTINE invoeren.

Na ontvangst van de volledige resultaten zullen deze eveneens beschikbaar zijn per gemeente binnen het betrokken kanton (zowel voor lijst- als naamstemmen). Dit zal een gemakkelijke vergelijking van de verkiezingsuitslagen met andere verkiezingsjaren mogelijk maken.

² Wettelijke basis: het Kieswetboek (art. 165, derde lid), de wet van 23 januari 1989 betreffende de verkiezing van het Europees Parlement (artikel 34, tweede lid, 4°, littera b)), de wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze waarop het Brussels Hoofdstedelijk Parlement en de Brusselse leden van het Vlaams Parlement verkozen worden (artikels 19 en 20), de wet van 6 juli 1990 tot regeling van de wijze waarop het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap wordt verkozen (artikel 42, § 1, elfde en twaalfde lid) en de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur en inzake de verkiezing van het Waals en het Vlaams Parlement (artikels 22 en 23).

³ Er is een kantonhoofdbureau A voor de Kamer van volksvertegenwoordigers, B voor de Gewest- en Gemeenschapsparlamenten en C voor het Europees Parlement

⁴ De bureaus in Italië sluiten om 23 u.

2.2 De digitale doorzending van de officiële resultaten

De hoofdbureaus gebruiken de MARTINE toepassing voor het ingeven en het digitaal doorsturen van de resultaten.

- De resultaten van de telbureaus zonder telhulpsysteem moeten handmatig ingevoerd worden in MARTINE
- De resultaten van de telbureaus met telhulpsysteem Patsy worden ingelezen in MARTINE aan de hand van de USB-stick met resultaten
- De resultaten van de elektronische stembureaus worden ingelezen in MARTINE aan de hand van de USB-stick met resultaten

Vanaf de opening van het hoofdbureau test u de verbinding en de handtekening (zie handleiding MARTINE software MA2X op onze website: <https://verkiezingen.fgov.be/ma2x>). Bij problemen neemt u onmiddellijk contact op met de Helpdesk bij de FOD Binnenlandse Zaken (zie punt 2.4).

- Stemmen van de Belgen in het buitenland per briefwisseling (E5)

De kieskring- en collegehoofdbureaus brengen de dienst Verkiezingen op de hoogte van het aantal E5 stembiljetten dat zij ontvangen hebben voor de verkiezing van de Kamer en het Europees Parlement, en dit ten laatste op zondag 9 juni 2024 om 14 uur, per mail naar verkiezingen@rrn.fgov.be

- Gemengde kantons

In de gemengde kantons wordt gebruik gemaakt van zowel traditionele als elektronische stemming. Elk gemengd kanton bestaat uit een kantonhoofdbureau A, B en C. De uitslagen van de elektronische stembureaus van het kanton worden getotaliseerd in het kanton C. Nadat ze getotaliseerd en gescheiden werden per verkiezing (Europees Parlement, Kamer en Gewestparlement), worden de uitslagen via de MARTINE toepassing automatisch doorgestuurd door het kantonbureau C aan het kanton A en B.

Deze resultaten worden via MARTINE in elk bureau A, B of C toegevoegd aan de uitslagen van de telbureaus die overeenkomen met de betrokken verkiezing.

2.3 Digitale doorzending van de officiële processen-verbaal

Zowel de opmaak, de ondertekening als het doorsturen van de processen-verbaal gebeurt volledig digitaal via de MARTINE toepassing. Er worden dus geen PV's meer afgedrukt en op papier verzonden.

Nadat alle resultaten voor de lijsten en de kandidaten werden ingegeven in de MARTINE toepassing, wordt het proces-verbaal aangemaakt. Het proces-verbaal wordt vervolgens gecontroleerd door het voltallig bureau en de aanwezige getuigen. Eventuele wijzigingen of opmerkingen kunnen toegevoegd worden.

Vervolgens moet elk aanwezig bureaulid in MARTINE zijn of haar goedkeuring geven door het proces-verbaal digitaal te tekenen met de identiteitskaart.

Elk lid van een kieshoofdbureau (niveau college, kieskring, provincie én kanton) en de getuigen in die kiesbureaus moeten hun elektronische identiteitskaart (eID) - waarvan de certificaten geactiveerd zijn - op zak hebben en moeten de pincode hiervan kennen.

Als alternatieve procedure kan er ook een handtekening gezet worden met de computermuis.

Nadat elk bureaulid en de getuigen het proces-verbaal digitaal goedgekeurd hebben, moet het document nog finaal digitaal ondertekend worden met de eID door de voorzitter (of de secretaris). Vanaf dan is het proces-verbaal definitief en officieel.

Het proces-verbaal wordt vervolgens via MARTINE automatisch naar de centrale server van de FOD Binnenlandse Zaken verstuurd. Deze verzending naar de centrale server van de FOD Binnenlandse Zaken stemt overeen met de verzending van het proces-verbaal naar het kieshoofdbureau van een hoger niveau.

Elk kieshoofdbureau op een hoger niveau kan, met de MARTINE toepassing, de processen-verbaal van de kieshoofdbureaus van een lager niveau afhalen op de centrale server van de FOD Binnenlandse Zaken.

Als na het versturen van het elektronisch ondertekende proces-verbaal blijkt dat er nog een verbetering moet aangebracht worden, gelieve dan contact op te nemen met de technische helpdesk van de FOD Binnenlandse Zaken (zie punt 2.4).

De bevoegde parlementen ontvangen via de FOD Binnenlandse Zaken een digitale kopie van de processen-verbaal die voor hun van toepassing zijn.

Dankzij deze digitale transmissie van de officiële processen-verbaal beschikt de FOD Binnenlandse Zaken onmiddellijk over de definitieve resultaten, de zetelverdeling en de aanwijzing van verkozenen en opvolgers, met het oog op publicatie van de officiële resultaten op de resultatenwebsite. Dit uiteraard onder voorbehoud van de geldigverklaring van de verkiezingen door de verschillende parlementen.

2.4 Helpdesk

Als u problemen ondervindt met de MARTINE toepassing, neemt u contact op met de helpdesk van de FOD Binnenlandse Zaken.

De oproepnummers van deze helpdesk zijn :

- Nederlands: 02/488.70.21
- Frans en Duits: 02/488.70.11

Voor alle juridische vragen tijdens het doorsturen van de resultaten staat de dienst Verkiezingen **ter beschikking van de hoofdbureaus** op volgende nummers:

- Nederlands: 02 488 70 29 (e-mailadres: verkiezingen@rrn.fgov.be)
- Frans: 02 488 70 19 (e-mailadres: elections@rrn.fgov.be)

2.5 Noodprocedure voor de officieuze inzameling

Indien ondanks de uitgebreide testen die vooraf werden uitgevoerd op de verbindingsslijn er toch problemen zouden ontstaan waardoor het doorsturen van de resultaten vertraagd of onderbroken wordt, zijn er naargelang de oorzaak en de reikwijdte van het incident verschillende noodprocedures uitgewerkt. In functie van de concrete situatie zal de dienst Verkiezingen bepalen welke noodprocedure geactiveerd moet worden en zullen de kieskringen, kantons en gemeenten hiervan op de hoogte gebracht worden via verschillende communicatiekanalen. Hiervoor wordt er onder andere beroep gedaan op een SMS-systeem met als unieke nummer 8262.

3 Maandag 10 juni 2024 – praktische afhandeling

3.1 Verderzetting inzameling resultaten

In het kader van de voortzetting van de inzameling van de resultaten zullen de ambtenaren van FOD Binnenlandse Zaken op maandag 10 juni 2024 rechtstreeks contact opnemen met de voorzitters van de kieskring-, provincie- of collegehoofdbureaus wanneer blijkt dat er bepaalde resultaten in de loop van de nacht

door sommige kantons nog niet doorgestuurd werden, of wanneer bepaalde processen-verbaal anomalieën of fouten bevatten.

De helpdesk op maandag kan bereikt worden op de nummers 02/488.70.21 (N) en 02/488.70.11 (F en D).

3.2 Ophalen USB-sticks – College van Deskundigen

Op maandag 10 juni 2024 moeten alle USB-sticks die gebruikt werden voor de elektronische stemming (incl. een kopie van het kerncijferrapport) en voor telhulpstelsysteem Patsy naar de kieskringhoofdbureaus A in de provinciehoofdplaats gebracht worden, en dit voor 15 uur. Het is belangrijk dat al deze USB-sticks op tijd ter plaatse zijn, zodat het College van Deskundigen deze in de provinciehoofdplaatsen kan ophalen en kan starten met haar wettelijke controleopdracht.

3.3 Ophalen stukken door de bevoegde parlementen

De kieskringen ontvingen reeds instructies van de verschillende parlementen over het ophalen van de stukken die aan deze parlementen moeten overgedragen worden. De parlementen voorzien zelf dit transport.

De FOD Binnenlandse Zaken stelt de nodige dozen ter beschikking voor het verpakken van deze stukken.

U vindt een volledig overzicht van de bestemming van de verschillende documenten op

<https://verkiezingen.fgov.be/medewerkers/doorstroming-documenten-na-de-verkiezingen>

4 Woensdag 12 juni 2024 – Presentiegelden

De uitbetaling van de presentiegelden gebeurt voortaan niet meer door Bpost. De formulieren moeten dus niet meer afgegeven worden in het postkantoor. Alle ingevulde presentiegeldformulieren van de stem- en telbureaus moeten verzameld worden in de kieskringhoofdbureaus A in de provinciehoofdplaatsen. Daar zullen deze opgehaald worden door de dienst Verkiezingen op woensdag 12 juni 2024.

Om een correcte uitbetaling te garanderen is het dus belangrijk dat elk kieskringhoofdbureau A op dinsdag 11 juni 2024 over de formulieren beschikt.

U kan hiervoor ook de dozen gebruiken die u ter beschikking werden gesteld.

De uitbetaling van de presentiegelden van alle hoofdbureaus gebeurt via de informatie die zij op verkiezingsdag ingevuld hebben in module MA2X in MARTINE. Ook de uitbetaling van de presentiegelden van de telbureaus die gebruik maken van het systeem Patsy, wordt automatisch verwerkt met de gegevens die in de toepassing werden ingevuld. Zij vullen dus geen papieren formulier meer in.

Meer informatie over presentiegelden kan u vinden op onze website:

<https://verkiezingen.fgov.be/medewerkers/presentiegelden>

Mijn diensten staan tot uw beschikking in geval er twijfel zou bestaan over één of ander punt van de hierboven beschreven organisatie.

Met de meeste hoogachting,

Namens de Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing:

Philippe MOREAU

Directeur-generaal a.i.

Samenvatting informatiediensten:

1. Op zondag 9 juni 2024 tijdens de kiesverrichtingen (vanaf 7u)

→ Bijstand elektronische stemming Smartmatic

Tel : N - 0800/611 08 / F- 0800/611 09 / D - 0800/611 10

→ Algemene informatie

- Nederlands : 02 488 70 29 (e-mailadres : verkiezingen@rrn.fgov.be)

- Frans : 02 488 70 19 (e-mailadres : elections@rrn.fgov.be)

Deze telefoonnummers voor algemene informatie mogen enkel gebruikt worden door de kantonhoofdbureaus en de gemeenten (NIET DOORGEVEN AAN DE STEM- of TELBUREAUS)

2. Op zondag 9 juni 2024 na de sluiting van de kiesverrichtingen (doorsturen van de uitslagen)

→ Technische helpdesk : 02/488.70.21 (N) en 02/488.70.11 (F en D).

→ Juridische vragen over het doorsturen van de uitslagen :

- Nederlands : 02 488 70 29 (e-mailadres : verkiezingen@rrn.fgov.be)

- Frans : 02 488 70 19 (e-mailadres : elections@rrn.fgov.be)